

Rezumatul activității și al rezultatelor obținute în proiect în anul 2023

MODERNIZAREA MECANISMELOR DE GUVERNARE AXATE PE PROTECTIA DREPTURILOR OMULUI**Cifrul proiectului - 20.80009.1606.15**

Activitățile de cercetare realizate în cadrul proiectului *Modernizarea mecanismelor de guvernare axate pe protecția drepturilor omului* au fost centrate pe consolidarea fundamentelor și rezultatelor cercetărilor realizate în anul de referință, prin conjugarea aspectelor distincte, cercetate astfel încât să se formuleze o viziune de ansamblu asupra perspectivelor de soluționare a problemelor cu care se confruntă la moment guvernarea și cetățenii.

În consens larg, s-a stabilit că modernizarea este un exercițiu extins și complex, care necesită nu doar viziune strategică, cadru de reglementare adecvat, dar și un efort consolidat și susținut din partea întregii societăți. Pentru a realiza un atare deziderat, se stabilește mecanismul funcțional al acestui exercițiu, prin care să se realizeze creșterea gradului de implicare și participare a cetățenilor la actul decizional, precum și a gradului de încredere în instituții și autorități naționale.

Un rol aparte în acest exercițiu de realizarea a progreselor este alocat instituțiilor de drept, care, datorită dependențelor de practici depășite de lucru, necesită o reformare în cheia unui management instituțional performant și conform standardelor europene și a consolidării competențelor și profesionalismului angajaților. Corespunzător, se stabilește că eficiența și calitatea justiției reprezintă una dintre priorități, care, realizată practic, va contribui în mod substanțial la creșterea autorității guvernării.

În același timp, cercetările argumentează că, la etapa actuală, instituția juridică a drepturilor omului trebuie să evolueze ținând cont de drepturi precum: libertatea persoanei de a alege; dreptul la respectarea vieții private; dreptul la informație; dreptul persoanelor supuse unor teste la informare privind drepturile și garanțiile de protecție; dreptul la pace și un mediu neprimejdios ș.a.

Contextualizările au generat concluzii care modelează piste de valorificare a etapelor de modernizare a guvernării axate pe protecția drepturilor omului, concomitent prin acțiuni de modernizare politico-juridice, dat fiind faptul că, în contextul noilor realități (pe de o parte crize, conflicte, războiul din regiune, pe de alta - statutul de stat candidat de aderare la UE obținut de Republica Moldova și inițierea procesului de negociere) se plasează în vizer probleme mai vechi cu privire la instituirea practicilor de bună guvernare, care ar soluționa problema integrității angajaților din sectorul public, ar oferi garanții de securitate cetățenilor, ar asigura protecția drepturilor omului într-un mod efectiv etc., contribuind, într-un final, la consolidarea socio-politică și juridică a țării. Pentru acesta, este necesară o viziune clară asupra pașilor de urmat, precum și o viziune clară de creștere a eficienței dreptului. Cercetările au reliefat faptul că, deși în unele acte oficiale se conțin abordări individuale față de dezvoltarea dreptului, acestea au un caracter sporadic, astfel încât Republica Moldova nu dispune de o doctrină oficială a politicii în domeniul dreptului, exprimată în conținutul unui document separat.

În același timp, cercetările denotă că, odată ce ne dorim asigurarea unui mediu protejat și neprimejdios, avem nevoie de fundamentarea științifică a multiplelor aspecte care necesită a fi dezvoltate în consonanță cu prioritățile actuale ale țării și cu prioritățile Obiectivelor Dezvoltării Durabile.

Conducătorul de proiect _____ / (Rodica CIOBANU)

Data: _____

LȘ

Summary of the activity and of the results obtained in the project in 2023
MODERNIZATION OF GOVERNANCE MECHANISMS FOCUSED ON THE
PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

Project cypher - 20.80009.1606.15

The research activities carried out within the *Modernization of governance mechanisms focused on the protection of human rights* project were focused on consolidating the foundations and results of the research carried out in the reference year, by combining the distinct aspects, researched so as to formulate an overall vision of the prospects for resolution of the problems faced by the government and the citizens at the moment.

It has been widely agreed that modernization is an extensive and complex exercise that requires not only strategic vision, appropriate regulatory framework, but also a consolidated and sustained effort from the whole society. In order to achieve such a desideratum, the functional mechanism of this exercise is established, through which to increase the degree of involvement and participation of citizens in the decision-making act, as well as the degree of trust in national institutions and authorities.

A special role in this exercise to achieve progress is assigned to legal institutions, which, due to dependencies on outdated work practices, require a reformation in the key of a high-performing institutional management and according to European standards and the strengthening of employees' skills and professionalism. Accordingly, it is established that the efficiency and quality of justice represent one of the priorities, which, realized practically, will contribute substantially to increasing the authority of the government.

At the same time, investigations argue that, at the current stage, the legal institution of human rights must evolve considering rights such as: the person's freedom of choice; the right to respect for private life; the right to information; the right of persons subjected to tests to information regarding rights and protection guarantees; the right to peace and a safe environment, etc.

The contextualization has generated conclusions that shape ways to capitalize on the stages of government modernization focused on the protection of human rights, simultaneously through political-legal modernization actions, given the fact that, in the context of the new realities (on the one hand, crises, conflicts, the war in region, on the other hand - the status of a candidate state for accession to the EU obtained by the Republic of Moldova and the initiation of the negotiation process) older problems are brought into view, regarding the establishment of good governance practices, which would solve the problem of the integrity of public sector employees, would provide security guarantees to citizens, would ensure the protection of human rights in an effective way, etc., ultimately contributing to the socio-political and legal consolidation of the country. For this, a clear vision of the steps to be followed is necessary, as well as a clear vision of increasing the efficiency of the law. The research highlighted the fact that, although some official documents contain individual approaches to the development of law, they have a sporadic character, so that the Republic of Moldova does not have an official policy doctrine in the field of law, expressed in the content of a separate document.

At the same time, the research shows that, once we tend to ensure a protected and safe environment, we need the scientific substantiation of the multiple aspects that need to be developed in line with the current priorities of the country and the priorities of the Sustainable Development Goals.

Project manager _____ / (Rodica CIOBANU)

Date: _____

LȘ